

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
ЧӘЧӘКЛЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

КАРАР

29.12.2023 ел

№ 41

Чәчәкле авыл җирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә экологик агарту һәм экологик культура формалаштыру турындагы нигезләмәне раслау турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Чәчәкле авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә
КАРАР БИРӘ:

1.Чәчәкле авыл җирлеге территориясендә экологик агартуны гамәлгә ашыру һәм экологик культураны формалаштыру турындагы нигезләмәне расларга (1 нче кушымта)

2.Әлеге карарны Чәчәкле авыл җирлегенең мәгълүмати стендларында, шулай ук Спас муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (pravo.tatarstan.ru).

3.Әлеге карар рәсми рәвештә басылып чыккан көннән үз көченә керә

4 .Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Чәчәкле авыл җирлеге
Башкарма комитеты җитәкчесе:

Р.Р. Фәйсханов

Чечәкле авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә экологик мәгърифәтне гамәлгә ашыру һәм экологик культураны формалаштыру турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясының 1 өлеше 11 пункты (яки 15 статьясының 1 өлеше 9 пункты белән), «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 74 статьясы нигезендә эшләнгән һәм экологик агартуны гамәлгә ашыруның, Чечәкле авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә экологик культура формалаштыру өчен шартлар.

2. Хәзерге нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр

2.1. Бу нигезләмә максатларында түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

1) экологик мәгълүмат әйләнә - тирә мохитнең торышы, аның компонентлары, әйләнә-тирә мохитнең һәм табигый ресурсларның пычрану чыганакалары яки әйләнә-тирә мохиткә башка зарарлы йогынты турында мәгълүмат һәм мәгълүмат, шулай ук әйләнә-тирә мохитне саклау, саклау һәм торгызу буенча чаралар турында мәгълүмат;

2) экологик культура дөнъя һәм милли мәдәниятнең аерылгысыз өлеше, ул социаль мөнәсәбәтләр системасын, әхлакий кыйммәтләрне, кеше һәм жәмгыятьнең әйләнә-тирә мохит белән үзара эш итү нормаларын һәм ысулларын үз эченә ала;

3) экологик мәгърифәтчелек экологик куркынычсызлык турында экологик белемнәрне, экологик культураны формалаштыру, табигатькә сакчыл мөнәсәбәт тәрбияләү һәм табигатьтән рациональ файдалану максатларында сыйләнә-тирә мохитнең торышы һәм табигый ресурсларны куллану турында мәгълүматны тарату.

4) экологик туризм табигатькә юнәлдерелгән туристлык эшчәнлеге, аның максаты ял оештыру һәм табигый фәнни яки гамәли белем һәм тәҗрибә алу, табигый мохиткә зыян китермәү.

3. Чечәкле авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә экологик агартуның һәм экологик культураны формалаштыруның төп максатлары һәм бурычлары

3.1. Чечәкле авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә экологик мәгърифәт һәм экологик культура формалаштыруның төп максатлары булып:

1) Чечәкле авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә табигатькә сакчыл мөнәсәбәт формалаштыру һәм экологик культураны арттыру;

2) уңайлы әйләнә-тирә мохитне, биологик төрлелекне һәм табигый ресурсларны саклау.

3.2. Экологик агартуның һәм муниципаль берәмлектә экологик культура булдыруның төп бурычлары Чечәкле авыл жирлеге:

1) әйләнә-тирә мохитне саклау һәм экологик иминлек өлкәсендә халыкны мәгълүмати тәзмин итү;

2) экология-агарту үзәкләре буларак махсус сакланучы табигать территорияләренең ролен күтәрү;

3) гражданның, ижтимагый һәм башка коммерцияле булмаган оешмаларны Чечәкле авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә экологик өһәмиятле эшчәнлекне гамәлгә ашыруда катнашуга жәлеп итү;

4) Чәчәкле авыл җирлеге муниципаль берәмлегендә әйләнә-тирә мохитне саклау, табигатьтән рациональ файдалану өлкәсендә экологик юнәлешле эшчәнлеккә балаларны, яшьләрне һәм башка социаль төркемнәрне җәлеп итү;

5) Чәчәкле авыл җирлеге муниципаль берәмлегендә экологик туризмны үстерү өчен шартлар тудыру;

6) калдыклар белән эш итүгә, шул исәптән каты коммуналь калдыкларны аерым җыюга җаваплы мөнәсәбәт формалаштыру.

4. Чәчәкле авыл җирлеге муниципаль берәмлегендә экологик мәҗрифәт һәм экологик культура формалаштыруның төп принциплары

4.1. Чәчәкле авыл җирлеге муниципаль берәмлегендә экологик мәҗрифәт һәм экологик культура формалаштыруның төп принциплары булып:

1) экологик белем бирүнең системалылыгы һәм өзлексезлеге;

2) экологик мәҗрифәтчелекнең гомумилеге;

3) экологик мәҗлүматның ачыклыгы һәм мөмкинлеге;

4) Чәчәкле авыл җирлеге муниципаль берәмлеге территориясен тотрыклы үстерүгә, Чәчәкле авыл җирлеге өчен актуаль булган экологик проблемаларны хәл итүгә, табигатьне саклауга - әйләнә-тирә мохит сыйфатын яхшыртуга экологик мәҗрифәтчелек юнәлеше;

5) җирле үзидарә органнары тарафыннан экологик мәҗрифәтчелек һәм экологик культураны формалаштыру өлкәсендәге чараларны эшлөгәндә һәм гамәлгә ашырганда ачыклык.

5. Экологик мәҗрифәт, экологик культура формалаштыру өлкәсендә гражданныр, иҗтимагый берләшмәләр һәм башка оешмаларның хокуклары

5.1. Экологик мәҗрифәтчелек һәм экологик культура формалаштыру өлкәсендәге гражданныр, иҗтимагый берләшмәләр һәм башка оешмаларның:

1) экологик агарту, экологик культура формалаштыру өлкәсендә җирле үзидарә органнары эшчәнлеген гамәлгә ашыру һәм камилләштерү буенча тәкъдимнәр кертергә;

2) муниципаль программалар һәм экологик мәҗрифәт буенча планнар проектларын эшләүдә һәм аларны җәмәгать (Җәмәгать) тыңлауларын үткөрү һәм (яки) катнашу юлы белән гамәлгә ашыруда катнашу;

3) экологик мәҗрифәтчелек буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен кирәкле ышанычлы экологик мәҗлүматны билгеләнгән тәртиптә сорарга һәм алырга;

4) интерактив белем бирү технологияләрен, экологик программалар һәм уку-агарту материаллары күргәзмәләрен һәм презентацияләрен гамәлгә ашыру;

5) халыкның хокукый һәм экологик культурасын формалаштыру һәм арттыру максатыннан өмәләр оештыру, Территорияләренә төзекләндерү һәм яшелләндерү эшендә, смотрларда, конкурсларда, конференцияләрдә, семинарларда, мәҗлүмати һәм башка кампанияләрдә актив катнашу;

6) закон нигезендә башка хокукларны гамәлгә ашыру.

6. Халыкның экологик мәҗрифәте

6.1. Чәчәкле авыл җирлеге муниципаль берәмлегендә халыкның экологик мәҗрифәте экологик культура дәрәжәсен күтөрү нигезләре буларак кешенең әйләнә-тирә мохиткә әхлакый мөнәсәбәтен формалаштыру максатларында гамәлгә ашырыла.

6.2. Экологик мәҗрифәт һәм экологик культура формалаштыру җирле үзидарә органнары тарафыннан түбәндәге формаларда башкарыла:

1) әйләнә-тирә мохитне саклау, җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү, экологик куркынычсызлык өлкәсендәге законнар турында мәҗлүмат бирү;

2) экологик белемнәрне пропагандалау, әйләнә - тирәлекнең торышы, табиғый ресурслар һәм экологик куркынычсызлык турында мәғлүматны махсус радио-һәм телепрограммалар (шул исәптән социаль реклама), экологик характердагы басма басмалар чыгару юлы белән, шулай ук Чәчәкле авыл җирлеге муниципаль берәмлегенең җирле үзидарә органнары тарафыннан мәғлүматны рәсми сайтларда мәғлүмат-телекоммуникация чөлтөрөндә урнаштыру юлы белән тарату «Интернет»;

3) экологик - агарту эшчәнлегә (фәнни-гамәли конференцияләр, форумнар, конкурслар, фестивальләр, күргәзмәләр, экологик акцияләр һәм башкалар);

4) экологик туризм;

5) экологик үзәкләр, табиғат музейлары, экологик сукмаклар, экологик лагерьлар, шул исәптән төбәк әһәмиятендәге аеруча саклана торган табиғый территорияләрдә, аларны махсус саклау режимын исәпкә алып, булдыру;

6) гамәлдәге законнарға каршы килмәгән башка формалар.

7. Музейлар, китапханәләр һәм масса күләм мәғлүмат чаралары Чәчәкле авыл җирлеге муниципаль берәмлегендә экологик мәғрифәт һәм экологик культура формалаштыруда катнашу

7.1. Чәчәкле авыл җирлеге муниципаль берәмлегендә экологик агарту һәм экологик культура формалаштыру өлкәсендә музейларның төп эш формалары һәм эшчәнлек төрләре булып экологик юнәлештәге экспозицияләр, стационар һәм күчмә күргәзмәләр оештыру, конференцияләр, конкурслар, семинарлар, «түгәрәк өстәлләр» һәм башка чаралар оештыру һәм үткөрү тора.

7.2. Китапханәләр үз уставларына ярашлы рәвештә Чәчәкле авыл җирлеге муниципаль берәмлегендә экологик агартуда һәм экологик культураны формалаштыруда китапханә фондын экологик һәм хокукий характердагы документлар һәм басмалар белән тулыландыру, әйләнә-тирә мохитне саклау һәм экологик куркынычсызлык проблемаларына багышланган конференцияләр, конкурслар, семинарлар, «түгәрәк өстәлләр» һәм башка чаралар үткөрү юлы белән катнашалар.

7.3. Телерадиотапшырулар оештыру һәм муниципаль вакытлы матбугат басмалары редакцияләре редакция Уставы һәм (яисә) оештыручы белән редакция (баш мөхәррир) арасындагы килешү нигезендә Чәчәкле авыл җирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә экологик, экологик-хокукий мәғлүмат тарату, экология, әйләнә-тирәлекне саклау, экологик куркынычсызлык проблемаларына багышланган программалар һәм материаллар чыгару юлы белән экологик культураны формалаштыруда катнашалар.

7.4. Чәчәкле авыл җирлеге муниципаль берәмлегенең җирле үзидарә органнары телерадиотапшыруларның махсуслаштырылган оешмаларын, экологик культура формалашуға ярдәм итүче вакытлы матбугат басмаларын үстерү буенча кирәкле икътисади һәм оештыру шартларын тәэмин итә.

8. Чәчәкле авыл җирлеге муниципаль берәмлегендә экологик агарту һәм экологик культураны формалаштыру өлкәсендәге эшчәнлекне финанс белән тәэмин итү

8.1. Чәчәкле авыл җирлеге муниципаль берәмлегендә экологик мәғрифәтчелек һәм экологик культураны формалаштыру өлкәсендәге эшчәнлекне финанс белән тәэмин итү Чәчәкле авыл җирлеге җирле бюджеты акчалары, шулай ук Россия Федерациясә законнары белән тыелмаган башка чыганақлар хисабына башкарыла ала.